

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศและผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ 2) วิเคราะห์ผลกระทบและตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต และการจ้างงาน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตและผลผลิต

การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการท่องเที่ยว ในรอบ 10 ปี (พ.ศ.2536 – 2545) ในส่วนที่ 2 จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบและตัวทวีคูณ โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทย ปี พ.ศ.2541 ขนาด 26 สาขาการผลิต

ผลการศึกษาในส่วนแรก พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 127,801.98 ล้านบาท ในปี 2536 เป็น 323,483.96 ล้านบาท ในปี 2545 มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.43 ต่อปี เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ประชาชาติ พบว่าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.32 ในปี 2536 เป็นร้อยละ 7.89 ในปี 2544 จึงเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญและมีผลกระทบอย่างมากต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ

ผลการศึกษาในส่วนที่ 2 พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 242,177.29 ล้านบาท ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลผลิตและการจ้างงานของประเทศ ดังนี้

T145128

ด้านการผลิตสินค้าและบริการ พบว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง โดยรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 534,406.09 ล้านบาท เป็นผลผลิตทางตรง 128,349.21 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 406,056.88 ล้านบาท สาขาที่มีผลผลิตทั้งหมดมากที่สุด คือ สาขาภัตตาคารและโรงแรม ในส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.21 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.53 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.68 ล้านบาท ตัวทวีคูณมีค่ามากที่สุดในสาขาเครื่องมือและเครื่องจักร

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage) ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1,398,495 คน โดยเป็นการจ้างงานทางตรง 310,399 คน และเป็นการจ้างงานทางอ้อม 1,088,096 คน สาขาที่เกิดการจ้างงานมากที่สุด คือสาขาการเพาะปลูก ในส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งหมด 6 คน โดยเป็นการจ้างงานทางตรง 2 คน และเป็นการจ้างงานทางอ้อม 4 คน ตัวทวีคูณมีค่ามากที่สุดในสาขาการเพาะปลูก

ด้านการกระจายสินค้าและบริการ พบว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า โดยรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 888,379.37 ล้านบาท เป็นผลผลิตทางตรง 257,629.17 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 630,750.20 ล้านบาท สาขาที่มีผลผลิตทั้งหมดมากที่สุด คือสาขาภัตตาคารและโรงแรม ในส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 3.67 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 1.06 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 2.60 ล้านบาท ตัวทวีคูณมีค่ามากที่สุดในสาขาปศุสัตว์

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage) ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1,728,153 คน โดยเป็นการจ้างงานทางตรง 465,012 คน และเป็นการจ้างงานทางอ้อม 1,263,141 คน สาขาที่เกิดการจ้างงานมากที่สุด คือสาขาการเพาะปลูก ในส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งหมด 8 คน โดยเป็นการจ้างงานทางตรง 2 คน และเป็นการจ้างงานทางอ้อม 6 คน ตัวทวีคูณมีค่ามากที่สุดในสาขาการเพาะปลูก

ABSTRACT

TE145128

The objectives of this study were 1) to analyze international tourism situation and its effect on national income and 2) to use input-output analysis to analyze the effects of tourism on output and employment.

The study composed of two main parts. The first part is the statistical analysis of international tourism situation in the last 10 years (1993-2002). The Second part focused on the effect and multiplier analysis using 26 sectors input-output table of Thailand (1998).

The study found that tourism revenue of Thailand increased continuously around 10.43 percent annually from 127,801.98 millions baht in 1993 to 323,483.96 millions baht in 2002. The share of tourism revenue in national income increased from 5.32 percent in 1993 to 7.89 percent in 2001. This showed the importance and effect of tourism on national income.

Regarding the effect and multiplier analysis this study found that 242,177.29 millions baht earned from tourism in 1998 affected output and employment as follows.

The study of backward linkage found that the increase of tourism revenue created 534,406.09 millions baht of total output, 128,349.21 millions baht of direct output and 406,056.88 millions baht of indirect output. Output effect was largest in restaurant and hotel sector. The output multiplier analysis found that one million baht increased in tourism revenue created 2.21 million baht of total output of which, 0.53 millions baht was direct output and 1.68 millions baht was indirect output. Output multiplier was largest in machinery sector.

The backward linkage resulted in increase of 1,398,495 jobs of which, 310,399 were direct and 1,088,096 were indirect effects. Employment effect was largest in cropping. The employment multiplier analysis found that one million baht increase in tourism revenue created 6 jobs of which, 2 were direct and 4 were indirect employment. Employment multiplier was largest in cropping.

The forward linkage showed that an increase of tourism revenue created 888,379.37 millions baht of total output, 257,629.17 millions baht of direct output and 630,750.20 millions baht of indirect output. Output effect was largest in restaurant and hotel sector. The output multiplier analysis found that one million baht increased in tourism revenue created 3.67 million baht of total output of which, 1.06 millions baht was direct output and 2.60 millions baht was indirect output. Output multiplier was largest in livestock sector.

Regarding forward linkage the study found that the increase of tourism revenue created 1,728,153 jobs of which, 465,012 jobs were direct and 1,263,141 jobs were indirect effects. Employment effect was largest in cropping. The employment multiplier analysis found that one million baht increase in tourism revenue created 8 jobs of which, 2 jobs were direct and 6 jobs were indirect employment. Employment multiplier was largest in cropping.